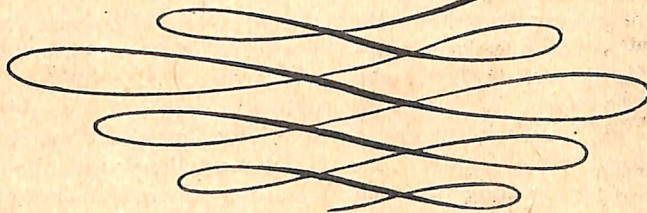

van Mens tot Mens

Orgaan van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische grondslag 'Humanitas' onder redactie van T. van Grootheest en C. M. Swiebel. Administratie-adres: J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z, Postgirorekening 552000

Alimentatieplicht en verhaal van steun

Onder deze titel is bij de Wiardi Beckman Stichting, het wetenschappelijk bureau van de Partij van de Arbeid, een rapport verschenen. Het rapport werd samengesteld door een commissie onder voorzitterschap van prof. mr. E. Langemeyer.

In het voorwoord wordt gewag gemaakt van het feit, dat het niet eenvoudig was om bij dit onderwerp met vele facetten tot een standpunt te geraken. Niettemin is de commissie tot de conclusie gekomen, dat de rechtsovertuiging in ons land en de praktijk van de maatsch. zorg slechts in één richting wijzen: het nieuwe burgerlijk wetboek handhave de onderhoudsplicht enkel tussen echtgenoten en gewezen echtgenoten en ten behoeve van minderjarige kinderen en stiefkinderen.

Bepleit wordt dus de afschaffing van alimentatie en verhaal tussen grootouders en kleinkinderen en tussen ouders en meerderjarige kinderen.

De voornaamste overweging die tot deze conclusie heeft geleid, is de volgende.

In een rechtsorde als de onze worden op grote schaal allerlei vormen van nood gelenigd, en meer nog voorkomen, volgens stelsels die de noodzaak van alimentatie wegnemen of beperken en die niet tot verhaal leiden. Een groot deel van de kosten van deze maatregelen wordt door middel van belastingen over de gehele gemeenschap naar draagkracht omgeslagen.

Het beginsel van de verdelende gerechtigheid, dat hieraan ten grondslag ligt, wordt echter verbroken, wanneer onder de personen die reeds naar draagkracht bijdragen, een betrekkelijk kleine kring door het toeval (het hebben van behoeftige naaste verwanten) wordt aangewezen om in een aantal wederom toevallige gevallen (nl. wanneer niet een andere regeling van toepassing is) te worden belast met een soms aanzienlijke extralast al weer van toevallige tiomvang (nl. afhankelijk van het aantal onderhoudsplichtigen). Of anders gezegd: Het is het onrecht in de verhouding tussen onderhoudsplicht en de gemeenschap, gegeven

de beginselen waar die gemeenschap mede op kosten van de onderhoudsplicht tutussen ouders en volwassen kinderen noopt.

Naast dit 'hoofdargument' worden in het rapport nog enkele bijkomende redenen opgesomd die voor de afschaffing pleiten:

1. De alimentatie heeft de strekking verschillen in welstand te vereeuwigen. Immers behoeftige bloedverwanten zal men veel minder vaak aantreffen in vermogende families dan in families waarvan een enkel lid of enkele leden zich hebben opgewerkt tot een bescheiden welstand. Deze welstand wordt dan weer geknot door alimentatie.

2. De alimentatie heeft de strekking de zorg voor het opkomende geslacht te schaden. Immers, in veruit de meeste gevallen is het zo dat de onderhoudsplicht rust op de volwassen kinderen ten behoeve van hun ouders. Deze onderhoudsplicht wordt veelal urgent op een tijdstip, dat de volwassen kinderen voor de vraag komen te staan of hun eigen kinderen zo vroeg mogelijk werk moeten zoeken dan wel een uitgebreidere opleiding kunnen genieten. De extralast die zij ten behoeve van hun ouders dragen, kan er dan toe leiden, dat zij de extrakosten die een voortgezette opleiding met zich brengt, er niet bij kunnen nemen. Dat dit laatste, gezien de economische situatie waarin ons land verkeert, zeer ongewenst is, spreekt voor zich zelf, om dan nog maar te zwijgen over de hardheid die hierin besloten ligt voor de jongeren zelf.

3. De onderhoudsplicht van de volwassen kinderen t.o.v. hun ouders is bovendien een bron van veel conflicten en

*Alle bijzonderheden
over DE PRIJSVRAAG 1957
vindt u op pagina 4 en 5.*

moeilijkheden in de verhouding van de ouders tot hun kinderen. Vele behoeftige ouders ervaren het als een beschaming, om steun bij hun kinderen te moeten aankloppen. Terwijl de volwassen kinderen zich veelal weerbarstig tonen om die steun te verlenen, niet altijd zozeer uit egoïstische motieven doch vaak uit zorg voor het eigen gezin. Behalve tot familieconflicten leidt dit ertoe, dat behoeftige ouders ervan afzien steun aan te vragen omdat zij weten dat deze op hun kinderen zal worden verhaald. Dit is gebleken toen in strenge winters door sommige gemeenten extrasteun werd verleend, die niet werd verhaald. Talrijke personen meldten zich toen aan die anders geen steun vroegen, maar nu bleken daarvoor wel in aanmerking te komen. De veronderstelling ligt voor de hand, dat het merendeel van deze mensen van steun afzag ten einde moeilijkheden met hun kinderen te vermijden. Uitvoerig gaat de Wiardi Beckman Stichting in haar rapport in op de bezwaren die tegen afschaffing van het verhaal (in bo-

venbedoelde zin) zijn in te brengen. Daarbij is uiteraard gedacht aan de voor ieder aanstotelijke figuur van de in weelde badende zoon met behoeftige ouders, van wie hij zich niets aantrekt. Ook is ter sprake gekomen de extra-last die afschaffing van de alimentatie op de gemeenschap zou leggen. Deze en andere bezwaren heeft de commissie niet licht geteld, doch zij wogen niet zo zwaar, dat zij de grote voordelen van een afschaffing als hierboven aangegeven zouden teniet doen. De conclusie waartoe de Wiardi Beckman Stichting kwam, acht zij de enige die 'in harmonie is met ons rechtstelsel in zijn huidige stadium van ontwikkeling en tevens de meest juiste afweging van de vele in geding zijnde materiële en ideële belangen.'

*) Belangstellenden kunnen in het bezit komen van dit rapport door overschrijving van f 1,- op postgiro-nummer 30603 van de Wiardi Beckman Stichting te A'dam onder vermelding: 'Rapport Alimentatie en verhaal van Steun'.

Wat moet ik doen?

Aan het slot van het laatste artikel, gewijd aan de adviesrubrieken in de zgn. damesbladen, hebben wij de vraag gesteld: 'Hoe denken de redacties van deze bladen zelf over deze rubrieken en zouden zij niet bereid zijn het geven van adviezen over te laten aan de daartoe geëigende instellingen?')'

Wij hebben tot de twee grootste van deze bladen het verzoek gericht hun mening hierover kenbaar te maken in ons blad. Zie hier de 'antwoorden' die wij ontvingen.

Van de hoofdredactie van 'De Margriet',

ontvingen we een brief die enkele nietszeggende zinnen bevatte, niettemin beschouwde de redactie van De Margriet zelfs dat nog te veelzeggend, wij kregen althans geen toestemming om de luttel inhoud van deze brief voor u af te drukken.

Van de hoofdredactie van de 'Libelle'.

'Wij danken u voor de toezending van de nrs. 1 en 2 1957 van uw tijdschrift 'Van Mens tot Mens'.

Van de inhoud der artikelen over de activiteiten van vrouwenbladen hebben wij met belangstelling, maar vanwege de eenzijdigheid en de onjuiste praemisse voor zover zij de Libelle betreffen, niet met instemming kennis genomen.

Wij laten de ontwikkelde, subjectieve op onvolledige kennis van zaken steunende inzichten en conclusies derhalve geheel voor rekening van de al of niet met name genoemde schrijvers. Hoewel wij van uw aanbod om in uw tijdschrift te polemiseren geen gebruik wensden te maken, kunt u er zich van overtuigd houden, dat de geestelijke volksgezondheid ons zeer ter harte gaat; het bedrijven van kwakzalverij (zie Van Dale) laten wij aan anderen over.

Hoogachtend,

Dit was het.

De redactie van de Libelle verwijt ons 'eenzijdigheid', 'subjectiviteit' en een 'onvolledige kennis van zaken' zonder ook maar de geringste poging te ondernemen dit verder met steekhoudende argumenten aan te tonen.

Wie overigens die anonieme 'anderen' zijn aan wie de redactie van de 'Libelle' het bedrijven van kwakzalverij overlaat, is ons niet duidelijk, hoewel het natuurlijk niet uitgesloten is dat aan deze zinsnede slechts retorische waarde moet worden gehecht.

Met dat al betreuren wij het, dat wij van beide redacties geen werkelijk antwoord op onze vragen mochten ontvangen. Immers indien onze zienswijze inderdaad onjuist en onvolledig zou zijn, hetgeen wij niet bij voorbaat willen uitsluiten, dan zou het een kleine moeite voor deze redacties zijn geweest om dit aan te tonen en evt. misverstand uit de weg te ruimen. Dat zij dit achterwege hebben gelaten verbaast ons dan ook zeer.

Niettemin blijven wij bereid de visie van deze redacties in ons blad op te nemen, indien zij tot een gewijzigd inzicht ten deze zouden komen.

Inmiddels ontvingen wij van de Nat. Fed. voor de Geestelijke Volksgezondheid bericht dat binnen afzienbare tijd in het Maandblad voor de Geestelijke Volksgezondheid een of meerdere artikelen aan 'de adviesrubrieken in de damesbladen' zullen worden gewijd. Wij hopen in dit blad op een en ander terug te komen wanneer deze artikelen zijn verschenen.

*) Van Mens tot Mens maart 1957.

Indien u zich in de rijen der humanisten heeft geschaard en bovendien lid bent van de PvdA.

**Sluit u dan aan
bij de snel groeiende
humanistische werkgemeenschap
in de PvdA**

Het secretariaat der HWG, Haagweg 210, Leiden,
verstrekt u gaarne alle inlichtingen.

Gerepatriceerdenzorg

een belangrijk en noodzakelijk deel van onze taak

'Wat houdt dat nu eigenlijk precies in, 'maatschappelijk werker voor de gerepatriceerdenzorg', vraagt zo af en toe een belangstellende kennis. Op zo'n vraag begin je dan met uit te leggen wat een gerepatriceerde is, en dan is er een goede kans dat de nieuwsgierige vrager je na twintig woorden in de rede valt met 'O ja, die Ambonnezen en zo.'

Het heeft er alles van dat vele Nederlanders iedere donkergetinte man of vrouw als 'Ambonnees' aanduiden. Van de Ambonnezen heeft iedereen wel eens gehoord: de kranten schijven zo af en toe over relletjes en protestuitingen, en in de Tweede Kamer wordt er ieder jaar wel eens een en ander over gezegd. Er zijn echter maar ongeveer 17.000 Ambonnezen in ons land, en ongeveer een kwart miljoen gerepatriceerden. De aanwezigheid van de Ambonnezen vormt inderdaad een probleem, maar het ligt toch wel op een ander vlak dan het gerepatriceerdenprobleem. Over dat laatste zullen we het nu hebben.

Wie en wat zijn 'gerepatriceerden'?

In het algemeen worden alle personen die de Nederlandse nationaliteit hebben en na de soevereiniteitsoverdracht van 1949 uit Indonesië naar Nederland zijn gekomen als 'gerepatriceerden' beschouwd. 'Indische Nederlanders' worden deze mensen ook wel genoemd. Het zijn Nederlanders, die vroeger naar het toenmalige Nederlands-Indië zijn gegaan, ofwel hun kinderen of verdere nakomelingen. Er zijn mensen onder, die uiterlijk in niets van een 'Hollander' verschillen, er zijn er heel veel, die in hun uiterlijk alle kenmerken van hun Indonesische voorouders vertonen. Ook in hun opvattingen en levensgewoonten verschillen zij in vele opzichten van de in Amsterdam of Velp opgegroeide Nederlander. Indonesië is een land met een ander klimaat, het dagelijks leven is er anders geregeld; de onderlinge verhoudingen, het eten, de dagindeling — alles verschilt van wat wij in Nederland als normaal beschouwen.

De Nederlander had in het voormalige Nederlands-Indië een zeer bepaalde status; hij was meestal werkzaam in de leidende of middelbare functies van gouvernement en bedrijf, hij werd door de inheemsen bejegend als de 'blanke heer' (toean blanda) — alleen al zijn Nederlander-zijn was voldoende om afstand te scheppen tussen hem en de gewone inheemsen.

Na de soevereiniteitsoverdracht veranderde dat geheel. Als Nederlander was men niet langer een meerdere van de Indonesiër, maar een vijand, een ver-

tegenwoordiger van een koloniaal tijdperk of op zijn best een gast. We hebben enige tijd geleden de geruchtmakende processen gehad tegen een aantal Nederlanders, o.a. Jungschläger, maar in feite waren deze processen uitingen van een algemeen vijandige houding van de Indonesische staat tegenover de aanwezigheid van de Nederlanders.

Velen liepen gevaar voor hun leven en vrijheid, hun bezittingen stonden bloot aan de willekeur van allerlei benden, in hun werk werden zij vaak onredelijk achtergesteld bij de Indonesiër, kortom op allerlei manieren werd het de Nederlander onaangenaam of onmogelijk gemaakt. Of men uiterlijk op de Indonesiër leek of niet maakte daarbij niet zo veel verschil.

Weliswaar geldt dit alles lang niet voor alle Nederlanders in Indonesië, maar velen begonnen zich onzeker te voelen door wat er met anderen gebeurde. Er was vaak slechts zekerheid dat men nu het leven had en kon werken, maar hoe zou dat zijn over een jaar, over vijf jaar? En wat voor toekomst zouden de kinderen hebben in dit land? Twijfel, onzekerheid en angst beheersten het leven van velen, en dan nam men ten slotte het besluit: men verzocht aan de Nederlandse regering om repatriëring.

Tussen twee werelden

Repatriëren — het woord betekent 'terugkeren naar het vaderland.' Een vaderland dat velen nog nooit hebben gezien, een vaderland waarvan men weet dat de zon er lang geen 365 dagen per jaar schijnt, dat het er koud is, dat het ver weg is, en dat het anders is. 'Anders,' ja, dat is het wat de repatriërende steeds in zijn hoofd heeft. Maar wat zeer belangrijk is: geen bedreiging, geen angst voor de dag van morgen, een overheid die niet corrupt is, een toekomst voor de kinderen die niet onzeker is. En nadat dan vele papieren zijn ingevuld, vele vragen zijn beantwoord en de Nederlandse nationaliteit deugdelijk is bewezen, komt dan de dag waarop men vrijwel zijn hele hebben en houden verkoopt en aan boord gaat van het schip. De Sibajak, de Zuiderkruis, de Johan van Oldenbarnevelt en vele andere schepen brengen regelmatig gerepatriceerden naar ons land, en zo betreden zij op een mistige, winderige, regenachtige of soms op een zonnige dag de vaderlandse bodem. Men wordt voorlopig naar een opvangcentrum gebracht (hotel, pension) tot na enige tijd de woning wordt toegewezen, en dan begint het leven in Nederland.

In het begin is dat niet zo eenvoudig.

Men wil veelal niets liever dan zo snel mogelijk een gewoon Nederlands burger worden, maar men moet aan zoveel tegelijk wennen. Hoe vindt men de weg in de wirwar van instanties, bureaus en instellingen? Er zijn er zo veel. Hoe moet dat nu met het eten? Het eten dat men gewend was, is hier peperduur, en het Hollandse eten smaakt velen in het begin maar matig. Het zoeken naar werk valt ook tegen: velen hadden een behoorlijke functie, maar hier vraagt iedere personeelschef naar diploma's, die men meestal niet heeft — en dan moet men vaak beginnen in een veel lagere functie. Heel veel gewone dingen kunnen erg moeilijk zijn als men er nooit eerder mee te maken heeft gehad: in Nederland blijkt je degelijke kleren nodig te hebben (die bovendien duur zijn), het is helemaal niet eenvoudig om met een kleiner inkomen rond te komen zonder grote schulden te maken, de aankoop van meubelen en de inrichting van een huis is weer een ander probleem. En in Indonesië had vrijwel iedere huisvrouw huishoudelijke hulp, maar hier blijkt dat niet te kunnen.

Maar men helpt elkaar, krijgt hulp van anderen, en er zijn maatschappelijke werkers. En meestal komt men door die eerste moeilijkheden wel heen, de een wat minder, de ander wat meer. Men 'past zich aan.'

Gast en gastheer

Het lijkt geen twijfel, dat het niet meer dan normaal is dat Nederland zijn landgenoten van overzee gastvrij ontvangt. Men mag over de politieke achtergronden denken zoals men wil: waar (politiek) gehakt is vallen spaanders. De mensen die door deze spaanders zijn getroffen hebben recht op onze hulp, onze gastvrijheid.

De regering zorgt voor levensonderhoud, huisvesting en een voorschot voor kleding en meubelen. Ook de samenleving als zodanig heeft een taak. Hier komt echter het aloude rassenprobleem om de hoek kijken. Van werkelijke vijandigheid is in verreweg de meeste gevallen gelukkig geen sprake, maar voor vele Nederlanders is de wat donkerder getinte mens toch wel iemand, die hij niet zo direct als zijn gelijke beschouwt en behandelt. Er blijft een zekere afstand, een zekere huiver voor intensievere omgang, ofwel een duidelijk overdreven vriendelijkheid, waarmee men dan goed wil laten merken dat men geen rassenvooroordeel kent. Het laatste is voor de Indische Nederlander al even erg als het eerste — men wil het liefst gewoon behandeld worden: zonder terughoudendheid, maar ook zonder die opgelegde hartelijkheid. Het zal lang duren voor iedereen deze gewone aanvaarding tot werkelijkheid kan maken in de eigen houding.

Vervolg op pag. 6

Humanitas prijsvraag 1957

Stel u voor dat u de familie X zou zijn. Dan kunt u volgend jaar om deze tijd vol trots de foto's tonen, die u hiernaast ziet afgebeeld. Dan haalt u herinneringen op, over hoe uw kleine Pietje in Padua in de fontein is gevallen en door een Engelsman werd nagedoken, hoewel er maar 30 cm water stond, hoe u zelf geworsteld hebt met de spaghetti, toen u in die kleine dorpsherberg voor het eerst met dit 'sliertige' gerecht kennis maakte. Kortom, als u de familie X bent, dan bent u nog in december van dit jaar in het bezit van de Fiat 600, die met een goederenbon van f 400,— de hoofdprijs vormt in onze prijsvraag 1957. Die f 400,— kunt u zelf besteden, b.v. voor een tent, een paar luchtbedden, enfin dat moet u maar weten. (Alleen geen alcoholische dranken, want dat mag niet van de minister van Justitie, 't is maar dat u het weet!)

Zegt u nu niet: 'Ik heb al een auto' of 'Ik mot geen auto'. Want ook daar is aan gedacht. U geen auto? Best, dan kunt u van ons een goederenbon krijgen, t.w.v. f 5000,—. (U koopt, wij betalen! U denkt er wel even om wat wij over die alcoholische dranken gezegd hebben.)

Bent u de familie X niet, wel dan bent u misschien de familie Y, die een televisietoestel wint, of de familie Z, die een volledige Gero-Zilviumcassette thuisgestuurd krijgt, of een van de andere prachtige prijzen. Het enige wat u ervoor behoeft te doen is dit: u koopt een deelnemerskaart (of 2, of 3) en u lost de rebus op, u stuurt de kaart in en wacht verder rustig af.

Bent u een egoïst

Neen, natuurlijk niet! Daarom gunt u ook al uw familieleden, bureu, vrienden, kennissen, collega's of zo maar mensen die u op straat tegenkomt, graag een kans op een van de schitterende prijzen.

Wat doet u dus?

U gaat meehelpen aan de verkoop van deelnemerskaarten. U stapt dus nu onmiddellijk op uw fiets, rijdt naar een van uw afdelingsbestuursleden en zegt: 'Geef mij 5 boekjes met deelnemerskaarten, die ga ik even verkopen, als ze op zijn, kom ik wel weer nieuwe halen.' Of u grijpt de telefoon, of uw pen en een briefkaart om op zo'n manier aan deze geluksboekjes te komen. U raakt geen 100 kaarten kwijt? Ach kom, niet zo somber! Trouwens als u ze voor 5 december niet kwijt bent, dan kunt u de onverkochte kaarten altijd weer teruggeven. En in het allerergste geval mag u ook met een paar boekjes minder beginnen!

Medewerkersloterij

Dat is waar ook! Weet u dat u als verkoper van deelnemerskaarten nog een extra kans hebt om een prijs te winnen in de medewerkersloterij? Let u even op, voor elke 20 kaarten, die u verkoopt ontvangt u gratis een lot in de medewerkersloterij. Verkoopt u 40 kaarten, dan ontvangt u 2 van deze loten enz. Wat u kunt winnen? Haalt u nu eerst uw boekjes dan zult u daarbij een circulaire ontvangen waar alles over de medewerkersloterij in staat.

En nu tot slot:

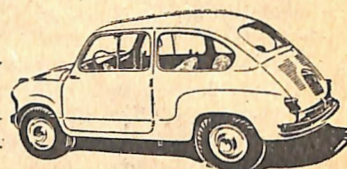
Vrienden, evenals in vorige jaren rekenen wij weer vast op uw medewerking, tot nu is het elk jaar beter gegaan met onze

DIT IS DE HOOFDPRIJS

FIAT 600

t.w.v. f 4600,—

Goederen-
bon f 400,—

Te zamen f 5000,—

of een goederenbon t.w.v. f 5000.—

(u koopt, wij betalen)

Dit zijn de andere prijzen:

2e prijs: Grundig televisietoestel t.w.v. f 1350,—

3e prijs: Gero Zilvium cassette 81-delig f 693,30

4e prijs: Elna Transforma naaimachine f 495,—

5e prijs: Kodak Retina IIC f 414,—

6e prijs: Rover elektr. wasmachine f 389,—

7e prijs: Kaptein Mobylette t.w.v. f 375,—

en honderden andere prijzen w.o. horloges, elektrische scheerapparaten, fotoboxes, vulpenhouders, enz.

prijsvraag, ook dit jaar moet ons weer een nieuw record opleveren.
T. v. G.

1. Noot van de redactie.

Wij wijzen er met nadruk op, dat alleen zij, die de hoofdprijs winnen in het bezit komen van de genoemde Fiat 600 plus goederenbon van f 400,— of van de goederenbon t.w.v. f 5000,—. Wij kunnen u geen enkele garantie geven, dat u dat bent. Evenmin kunnen wij u garanderen dat u een van de andere 300 zeer fraaie prijzen zult winnen. De redactie kan dus geen enkele verantwoordelijkheid aanvaarden voor verwachtingen, die de heer T. van G., organisator van de prijsvraag, met zijn tendentieuze artikel bij u mocht hebben gewekt.

T. v. G. red. van Mens tot Mens.

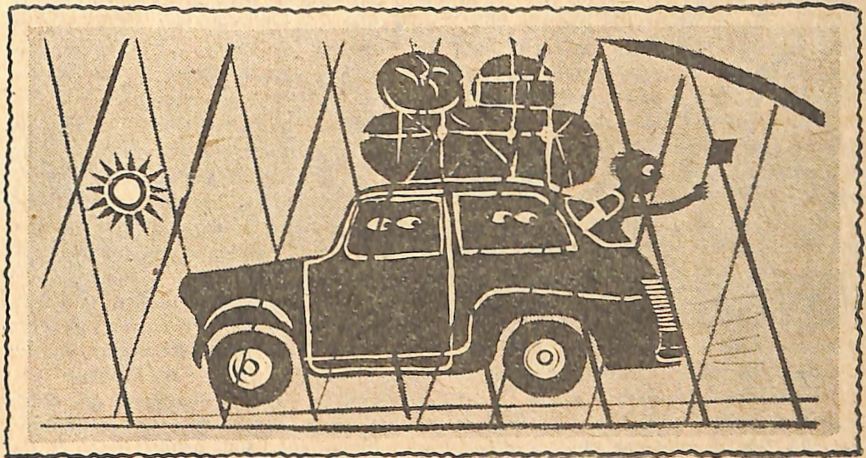
2. Noot bij de noot van de redactie.

Uit het bovenstaande blijkt nu eens zonneklaar wat wij allen reeds lang vermoedden, nl. dat de heer T. v. G., red. van Mens tot Mens, een kniesoor is. Immers wat deze figuur zo nadrukkelijk meent te moeten uitspreken, wisten wij reeds lang. U en al die anderen, die kaarten van de Humanitas-prijsvraag kopen verheugen zich er juist al jaren over, dat er zoveel kaarten worden verkocht waarop geen prijs valt. Immers, daardoor is het mogelijk, dat deze actie zo'n belangrijk bedrag oplevert, dat besteed kan worden voor hulp aan onze medemens in nood. Met andere woorden het kan u en al die anderen echt niet zoveel schelen als ze niets winnen, want daar is het niet om begonnen.

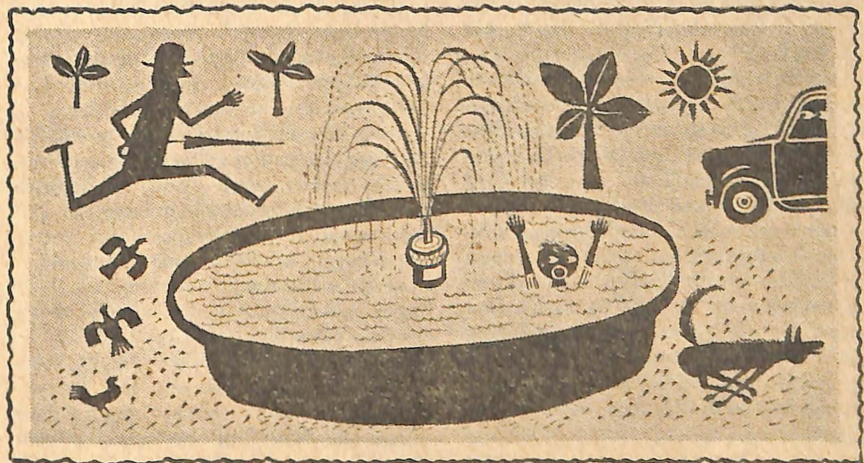
T. v. G., org. prijsvraag

Onze vakantie naar Italië met onze nieuwe Fiat 600

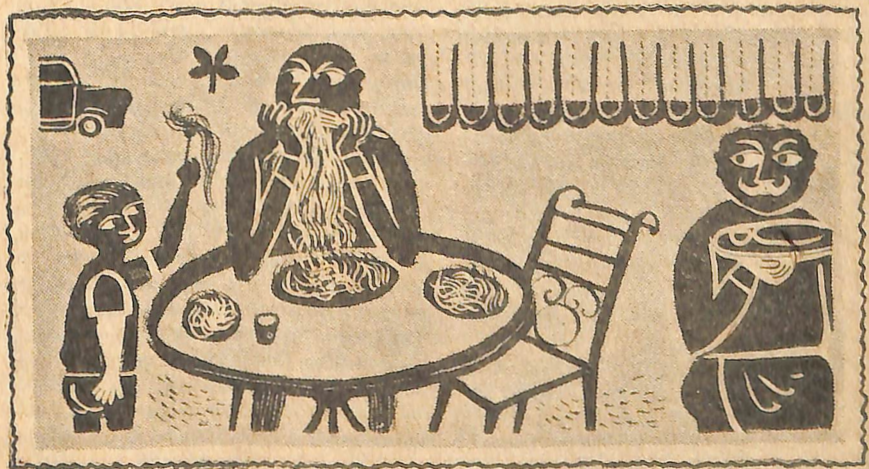
Wij op de Moerdykbrug

Pietje in de fontein te Padua

Ik in hevige strijd gewikkeld met de spaghetti

Afgezien van het rassenvraagstuk zijn er nog wel meer wrijfpuntjes. Zo staat enerzijds de gerepatriceerde vrouw vaak nogal sceptisch tegenover de poets- en boengewoonten van de Hollandse vrouw: zij vindt het overdreven en overbodig. Anderzijds staan Hollandse vrouwen dadelijk met hun oordeel klaar als de gerepatriceerde vrouw, vooral naar het uiterlijk, niet zó kraakhelder blijkt te zijn, als ze bij voorbeeld de kinderen wat groezelig en op blote voeten rond laat lopen. Het praten over de Indonesische tijd (vooral van voor de oorlog, toen men het in vele opzichten werkelijk veel beter had) irriteert velen, en zo zijn er nog meer voorbeelden aan te halen.

Het is het beste de gerepatriceerde te aanvaarden zoals hij is; veel uit Indonesië meegebrachte gewoonten zullen vanzelf verdwijnen (en zeker bij de opgroeiende generatie), en willicht zullen onze eigen gewoonten wel eens door die van de Indische Nederlander worden beïnvloed. Men beschouwt iemand als een volmaakt gastheer, wanneer hij ervoor zorgt dat zijn gasten zich thuis voelen. Dit geldt wel zeer in het bijzonder in dit geval: de 'Nederlandse Nederlander' moet zijn opgejaagde, naar zekerheid en rust zoekende landgenoot het gevoel geven dat hij hier werkelijk thuis is, in het vaderland.

De gerepatriceerde heeft soms heimwee naar het geboorteland, dat hij achterliet, allerlei dingen in Nederland vallen wat tegen. Een rustig-tegemoetkomende houding van de Hollander kan veel goed maken. Wij moeten voorkomen, dat de gerepatriceerden zich teveel op gaan sluiten in de eigen groep, omdat men 'nooit aan Nederland went.' Het samenklitten dat daarvan het gevolg is maakt het contact met de Nederlandse samenleving steeds moeilijker; maar het is vaak voor een deel de houding van die Nederlandse samenleving die tot dat samenklitten dwingt.

Maatschappelijk werk en gerepatriceerden

Het maatschappelijk werk voor de gerepatriceerden heeft twee aspecten. In de eerste plaats heeft het een preventief karakter: door vanaf het begin van de reis nauw contact met de gerepatriceerde te houden, kan men in onderling overleg zoveel mogelijk de moeilijkheden direct opvangen, de mensen voorlichten over allerlei zaken, waardoor veel narigheid voorkomen kan worden. In de tweede plaats kan het maatschappelijk werk ingrijpen in allerlei moeilijkheden die min of meer gevolg van de repatriëring zijn, zoals spanningen in het gezin en het werk.

Zodra de mensen uit de opvangcentra naar de eigen woningen gaan, begint de taak van de maatschappelijk werker van de particuliere en kerkelijke instanties. Humanitas heeft een vijftal maatschap-

pelijk werk(st)ers, die speciaal met de zorg voor de gerepatriceerden zijn belast. Hoewel het overgrote deel van de gerepatriceerden bij een kerkgenootschap behoort, heeft Humanitas hier toch een zeer speciale taak. Naast de zorg voor de eigenlijke buitenkerkelijken blijkt Humanitas belangrijk werk te kunnen doen voor diegenen die zich in de Nederlandse kerkelijke sfeer niet thuis voelen. Want ook dat is weer zo anders dan men het gewend was. De strenge schotjesgeest verbaast de Indische Nederlander, en ook van enigerlei dwang (schoolkeuze b.v.) is hij vaak weinig gediend. De maatschappelijk werk(st)ers houden in diverse plaatsen spreekuren (in de vier grootste steden, Haarlem, Hilversum, Arnhem, Zaandam; binnenkort ook Hengelo). Daarnaast hebben zij hun handen vol aan huisbezoeken, contacten met instellingen, enz.

Evenals in de andere takken van het maatschappelijk werk wordt er ook hier naar gestreefd om vrijwilligers in te schakelen. Uit alles wat hiervoor geschreven is valt te begrijpen dat juist in het werk met de gerepatriceerden de vrijwilliger een belangrijke taak heeft naast de beroepskracht. De gerepatriceerde heeft het nodig dat hem vanuit de gewone dagelijkse samenleving mensen tegemoet treden, die het niet alleen doen 'voor hun broodje', maar uit directe menselijke solidariteit, een onuitgesproken belangstelling en verantwoordelijkheid voor het lot van de naaste.

Vele problemen kunnen het beste worden opgelost bij een regelmatig en vertrouwelijk contact. Huis-, tuin- en keukenaangelegenheden in de ruimste zin van het woord: kookprobleempjes, aanschaffingen, contacten met huiseigenaar, onderwijzer, burens, en wat niet al. Hier liggen inderdaad tal van mogelijkheden voor de vrijwilliger.

Het was niet mogelijk om in dit korte bestek alle aspecten van het gerepatriceerdenprobleem te belichten. Het was veeleer de bedoeling om diverse punten aan te stippen, om enig denkbeeld te geven van de moeilijkheden waarvoor de gerepatriceerde staat. Moeilijkheden die voor ons vaak eenvoudig lijken, maar voor deze mensen ingewikkeld zijn, omdat ze nieuw voor hen zijn.

Het gerepatriceerdenprobleem zal niet afgedaan zijn op het moment dat het laatste gezin ontscheept wordt. Het is een probleem dat nog vele jaren lang regelmatig de aandacht zal vragen van ieder die zich met maatschappelijk werk bezighoudt, ook als de officiële 'gerepatriceerdenzorg' zal zijn opgeheven, omdat de zgn. 'eerste opvang' voorbij is. Het ingroeien van de duizenden en duizenden mensen uit het verre Indonesië in onze Nederlandse samenleving eist veel van hen die komen, maar ook van hen die de gerepatriceerden ontvangen. En in dat laatste heeft ook Humanitas zijn aandeel.

W. A. VAN OPIJNEN

Mededeling van en over anderen

Nationale reclasseringsdag.

De nationale reclasseringsdag is dit jaar vastgesteld op 5 oktober. Dan zal er weer een aanslag op uw beurs worden gepleegd door de vele collectanten, die op die dag voor het reclasseringswerk in Nederland op pad zijn. Voor het Nederlandse-reclasseringswerk, inderdaad, want alle organisaties die op dit gebied werkzaam zijn, delen in de opbrengst mee. Natuurlijk draagt u ook uw steentje bij, maar beter is het nog wanneer u nu reeds het besluit neemt — en ten uitvoer brengt — om u beschikbaar te stellen als collectant u weet, dat het reclasseringswerk uw steun dubbel en dwars verdient en wij kunnen u de verzekering geven, dat uw hulp als collectant heel, heel hard nodig is.

Het gezinsbegrotingsinstituut.

Het programma van dit instituut voor 1957-1958 is verschenen. Het bevat behalve een aantal gegevens over dit instituut zelf, een opsomming van de cursussen en lezingen die het Instituut kan houden.

Eén daarvan is: stafcursus financiële problemen.

Deze cursus is o.a. bestemd voor maatschappelijke werk(st)ers en omvat de volgende onderwerpen:

1. Gezinswelvaart en besteding;
2. Consumptieniveau en levensstandaard.
3. Het saneren van gezinsfinanciën;
4. De huisvrouw als inkoopster.

Verder zijn er cursussen voor huisvrouwen, gezinsverzorgsters, jongeren en echtparen. In het algemeen worden de kosten voor deze cursussen naar draagkracht geregeld.

Wie in het volledige programma geïnteresseerd is, schrijve een briefkaart naar het Gezinsbegrotingsinstituut, postbus 1046, Rotterdam. Het wordt u dan kosteloos toegezonden.

Lof der vakantie!

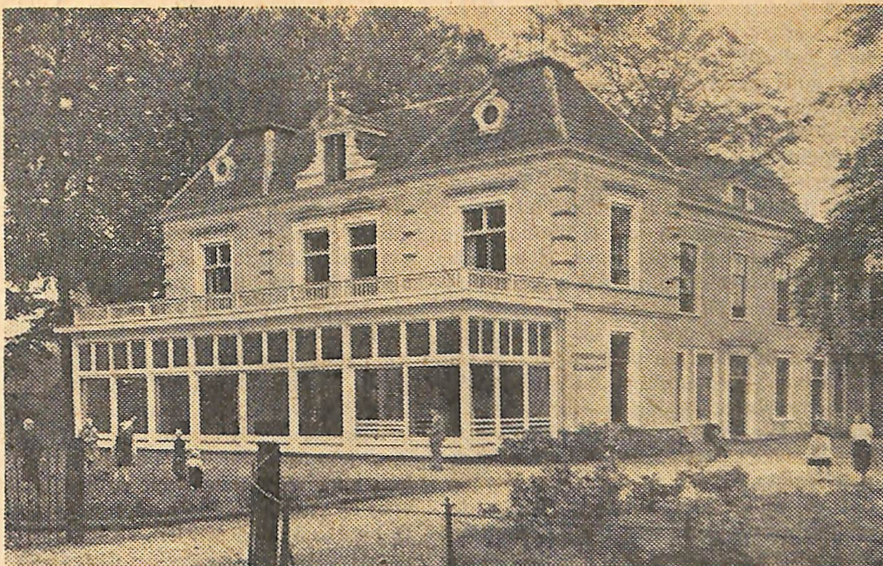
door Kees Tom, uitgegeven door de Ned. Spaarbankbond, f 0,25.

Dit boekje, dat bij de meeste spaarbanken verkrijgbaar is, bevat naast de opwekking nu reeds voor uw vakantie 1958 te gaan sparen, een aantal gegevens voor hen die met vakantie gaan. Zo treft u erin aan een globale kostenopgave van een verblijf in vakantiehuisjes, kampehuizen, eenvoudige pensions e.d. Namen en adressen van instellingen, die bij de voorbereiding van een vakantie van nut kunnen zijn. Er wordt gewezen op enkele gebieden die nog niet door toeristen worden overstroomd en natuurlijk ontbreekt een beschouwing over de vakantiespreiding niet.

VIJF JAAR

'ELLINCHEM'

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Vijf jaren gaan snel voorbij. Velen van de lezers zullen zich nog goed herinneren dat in ons blad de opening van 'Ellinchem' werd aangekondigd en zich erover verbazen dat dit nu al weer vijf jaar geleden is. We willen het graag met een ieder eens zijn, dat dit geen jubileum is, dat op grootse wijze gevierd dient te worden, maar degenen die op de hoogte zijn van de vele problemen en moeilijkheden die 'Ellinchem' in deze vijf jaren diende te overwinnen, zullen met ons wel willen begrijpen dat we de 27ste september 1957 niet onopgemerkt voorbij zullen laten gaan. Het is zo nu en dan goed eens even stil te staan bij de vraag, hoe het was, hoe het is, maar vooral hoe het zal worden. In het lawaai van elke dag, komt men niet gauw tot bezinning, dat heeft de ervaring wel geleerd.

Mag ik u nog even meenemen naar september '52. Een feestelijke opening na grote zorgen of we met de beperkte financiële middelen wel uit zouden komen. Het zag er op die zaterdagmiddag in huis onbewoond, maar wel gezellig uit. Iedere deskundige wist echter wel dat onze uitrusting te beperkt was en dat het mooie behang weldra vol gaten zou zijn. Balatum op onze vloeren een schrik voor ieder deskundig oog. Toch, het was kleurrijk, we hadden het, we konden beginnen. Wat onze architecte, mej. M. Schröder te Amsterdam, met beperkte middelen had gedaan, was wel zeer bijzonder.

Wel, de gaten in het behang en in het balatum zijn er gekomen en in de praktijk van elke dag merkten we wel dat er nog veel meer gebreken waren. De staf is aan het werk gegaan; dat kon toen nog omdat er aanvankelijk weinig kinderen waren, er werd getimmerd, geschilderd en behangen en al spoedig waren

de woonvertrekken beter uitgerust. Een mooie, maar neemt u van mij aan, een bijzonder vermoeiende tijd. De staf uit die dagen heeft in een pioniersgeest veel gepresteerd. Een vernieuwingsprogramma, dat in de loop der jaren zou dienen te worden uitgevoerd, werd opgesteld. Thans, na vijf jaren is veel gerealiseerd van onze wensen. Veel dient nog te gebeuren.

Wie nu door 'Ellinchem' loopt, ziet een juweel van een keuken, goed uitgeruste woonkamers voor de kinderen, met op één na uitstekende vloerbedekking. Een gloednieuwe verwarmingsinstallatie zal de bezoeker eind september koesteren. Wie de slaapzalen ziet, zal getroffen worden door kleurige maar rustige inrichting, met goede vloeren, en aan de wand platen zachtboard voor de kinderen om hun tekeningen en filmsterren op te prikken. In de tuin zien we een grote zandbak, door de staf gegraven, een fikse dierentuin, met vijver voor eenden (door de kinderen aangelegd), eigen tuintjes een apenklimbomentuin, een voetbalveldje met echte goals, schommels, etc., etc. 'Ellinchem' is door de jaren heen een rijk en dierbaar bezit geworden, een tehuis, dat de kinderen een goed en opgewekt verblijf kan bieden.

'Ellinchem' is er in geslaagd in de afgelopen jaren in de kinderbescherming een aanvaarde plaats in te nemen. Dit is niet altijd zo geweest. Als wij thans met allerlei overheidsinstellingen een vlot en goed contact onderhouden en met verschillende verenigingen, waaronder uiteraard in het bijzonder 'Humanitas' een zeer goede verstandhouding hebben, dienen we niet te vergeten, dat het daaruit sprekende vertrouwen diende te groeien. Het is echter gegroeid. Er zijn nog slechts enkele

le Raden voor Kinderbescherming en Kinderrechters boven de Moerdijk van wie wij nooit een kind in huis hebben gehad. Ons contact met het ministerie van Justitie en de Inspectie van dit ministerie is bijzonder vlot en gemakkelijk en wij zijn daar zeer erkentelijk voor. Ook dit werd in vijf jaren bereikt.

Wat ook moest groeien waarde lezer, was traditie. U schrikt van het woord natuurlijk. Hoe vaak immers zijn tradities slechts remmen en obstakels op de weg naar vernieuwing. In de afgelopen 5 jaar is ons echter wel duidelijk geworden dat geen enkele gemeenschap zonder traditie kan. 'Ellinchem' was kersvers, de kinderen kwamen: wat mocht er nu wel, wat mocht er nu niet. Hoeveel vrijheid geven we onze kinderen, hoe brengen we het beleg op tafel, hoe laat gaan we naar bed, mogen de kinderen buiten het terrein spelen, geven we seksuele voorlichting, ja goed, maar dan de vraag hoe doen we dat en wie zal het doen. Wat is de verantwoording van de groepsleider en van de directie. Evenzovele vragen die in stafvergaderingen tot een beantwoording dienden te worden gebracht. Langzaam maar zeker is er een stuk gewoontevorming gekomen, dat het leven in 'Ellinchem' en vooral de kinderen, houvast geeft. Vergis u overigens niet, we zijn vrijbuiters genoeg om de hele zaak te veranderen als we menen dat dit voor de kinderen beter zou zijn.

'Ellinchem' heeft in de loop der jaren een, ik mag wel zeggen, mild klimaat ontwikkeld, waarin veel 'kan' en waarin veel vrijheid is, gebonden aan normen waaraan we stevig vasthouden.

Ook dit groeide in vijf jaren. Er is een basis, die overigens aan evolutie alle ruimte laat.

Er waren en er zijn zorgen, grote zorgen. Het vraagstuk van de *personeelsvoorziening* belaaft ons dagelijks. Het gebrek aan goed geschoold personeel voor dit moeilijke werk is uitermate groot. In de salariëring is een belangrijke verbetering gebracht, zodat de vergelijking met gelijkwaardige beroepen thans wel in zicht komt. De werktijden zijn echter bijzonder lang. Twaalf uur per dag is normaal gedurende zes dagen per week. Hieraan is thans weinig te doen, omdat er geen uitbreiding van personeel te verkrijgen is. Een bezwaar is ook dat de personeelsleden in de tehuizen wonen, zo ook op 'Ellinchem'. Woonruimte buitenshuis en in de naaste omgeving is echter niet te vinden. We zullen deze tegenwerkende kracht van de personeelsschaarste moeten aanvaarden. Ik wil u echter wel zeggen dat er tijden zijn geweest waarin de schaarste zo nijpend was, dat de bezetting van het tehuis moest worden ingekrompen. Tot heden zijn we er gekomen, ook al vroeg dit bijkans ongerechtvaardigde offers van de weinigen op wie te veel neer kwam. Een bijzondere zorg vormen ook de financiën. Ik behoef onze lezers nauwelijks te vertellen dat het kostenpeil schrikbarend is gestegen in de afgelopen jaren. We weten dit allen. Wat dit betekent

voor een gezin van 50 personen kunt u zich wel voorstellen. Salarissen zijn aanmerkelijk gestegen, evenals de sociale lasten. Het tekort op onze begroting wees voor 1957 een bedrag aan van f12000. Ongeveer f1000 per maand komen we dus tekort. De verpleeggeldvergoeding van de overheid is in aanzienlijke mate achtergebleven bij de stijging van het kostenpeil. 'Ellinchem' ondervindt dus grote geldzorgen. Aan de bestrijding van deze zorgen kunt ook u meewerken onder het motto 'Geluk is voor geld te koop'. Een kring van contribuanten, waarop 'Ellinchem' kan rekenen, zou onze financiële situatie al aanmerkelijk verlichten. Maar er is meer, Humanitas heeft grote behoefte aan meerdere tehuizen, bij voorbeeld een tehuis voor werkende jeugd en een tehuis voor ernstig gestoorde kinderen. Ook deze kinderen doen een beroep op de hulp van Humanitas. U weet het dus, geluk is bepaald wel te koop. Gezien de belangstelling en het medeleven van vele leden en afdelingen van Humanitas in de voorbije jaren, waarvoor we zeer erkentelijk zijn, vertrouwen wij op een goede ontvangst van de bijgesloten folder.

H. J. BEUKE

uit de afdelingen

Wij hebben deze keer voor u enige grepen gedaan uit de jaarverslagen, die wij van verschillende afdelingen kregen toegezonden.

Rotterdam

Rotterdam meldt de oprichting van nieuwe onderafdelingen in Pendrecht en IJsselmonde. Plannen om te komen tot de oprichting van onderafdelingen in Overschie, Hoogvliet, Pernis en Hoek van Holland, staan op stapel. Het werk op het gebied van bejaardenzorg heeft zich in Rotterdam sterk uitgebreid. De 12 sociëteiten konden te zamen bijna 21.000 bezoeken noteren. De sectie reclassering telde 29 vrijwillige medewerkers, die 31 toezichten verzorgden. De kinderbescherming had contact met 150 gezinnen uit hoofde van gezinsvoogdij en vrij patronaat. Het alg. maatsch. werk nam eveneens zeer toe. Door de maatsch. werkster en vrijwillige medewerkers werden niet minder dan 2350 bezoeken afgelegd of ontvangen. Met het groepswork bij het gerepatriceerdenwerk werd een begin gemaakt. Ook is deze afdeling ingeschakeld in het bijzonder gezinswerk.

Dordrecht

Doordat in het verslagjaar de sectie reclassering in het leven kon worden geroepen is het aantal secties in Dordrecht nu compleet. Men is echter nog niet tevreden, want het aanstellen van een maatsch. werkster wordt zo langzamerhand dringend noodzakelijk. Men wil zo spoedig mogelijk hiertoe overgaan. De ledenwinst in deze afdeling was dank zij het werk van de heer Bras, weer spectaculair. Begonnen werd met 280 leden, aan het eind van het verslagjaar meldde men er 390. Veel werk wordt er in deze afdeling gemaakt van de bejaardenzorg. Ten eerste zijn daar de sociëteiten, en bovendien kunnen 840 bejaarden 1 x per 14 dagen gratis de bioscoop bezoeken, waarvoor door 32 wijkhoofden regelmatig de plaatsbewijzen worden thuisbezorgd. Hierdoor is in vele gevallen een goed contact tussen deze wijkhoofden en de bejaarden ontstaan.

Amsterdam

Ook het werk van deze afdeling neemt gestadig toe, hetgeen wel blijkt uit het feit, dat deze afdeling 28 personeelsleden telt, waarvan 20 werkzaam zijn voor de gezinsverzorging. Het ledental steeg van 976 tot 1135. Bijzondere vermelding verdient hier nog het werk dat in het kader van de vrijwillige verzorging plaatsvindt. Hier werd door 276 vrijwillige medewerkers wekelijks 1481 gezinnen bezocht. Het bedrag dat aan deze gezinnen werd uitgekeerd bedroeg 1.736.532,— gulden. Jammer is het dat bij het algemeen bestaande gebrek van gezinsvoogden in Amsterdam, lang niet voor alle beschik-

bare krachten op dit gebied een taak kon worden gevonden. Slechts voor 27 medewerkers was dit het geval, terwijl 25 goed geselecteerde gezinsvoogden werkeloos moesten blijven.

Groningen

Groningen meldt over 1956 grote activiteiten over de gehele linie. Het ledental steeg van 359 tot 416. Er werd een goed geslaagde collecte gehouden en ook de verkoop van de prijsvraagkaarten was een succes. Er werden stappen ondernomen om naast de reeds bestaande secties gezinsverzorging en reclassering en kinderbescherming te komen tot de oprichting van een sectie alg. maatsch. werk en bejaardenzorg.

Den Haag

Voor deze afdeling was 1956 een belangrijk jaar, omdat kon worden overgegaan tot de aanstelling van een directrice, een maatsch. werkster en een administratieve kracht. Het aantal leden steeg van 625 tot 700. Werkzaam zijn hier de secties kinderbescherming, reclassering, alg. maatsch. werk en gerepatriceerdenzorg. Het gezinsverzorgingswerk is in een aparte sectie ondergebracht.

Haarlem

Een allround afdeling zouden we zo zeggen, als wij het jaarverslag over 1956 lezen. Secties voor reclassering, gezinsverzorging, algemeen maatsch. werk, bejaardenzorg en kinderbescherming zijn actief. Er is in Haarlem een maatsch. werkster voor het alg. maatsch. werk aangesteld. Bovendien zijn er werkzaam een maatsch. werkster voor de leiding van de gezinsverzorging, 4 gediplomeerde gezinsverzorgsters, 3 gezinshelpsters en maar liefst 27 gezinshulpen. Sinds 1 september heeft men nu ook de beschikking over een eigen kantoorruimte. De afdeling Haarlem is verder zeer nauw betrokken bij het werk van het Ankerclubhuis, het bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden en het bejaarden-centrum De Blinkert. Het laatste werd in het verslagjaar feestelijk geopend. Het ledental steeg boven de 500. Er werd een collecte gehouden; en passant verkocht Haarlem ook nog de meeste deelnemerskaarten van de prijsvraag, nl. ruim 5800.

Utrecht

Op 1 oktober kon in deze afdeling tot de aanstelling van een maatsch. werkster worden overgegaan en tegelijkertijd een kantoor worden betrokken, dat ondergebracht is in het Erasmushuis. Naast de reeds bestaande secties kwam ook de sectie bejaardenzorg tot leven en werd de eerste bejaardensociëteit in gebruik genomen. Vermelding verdient nog dat in Utrecht een aantal leden zich bereid hebben verklaard om als wijkhoofden meer bekendheid te geven aan het organisatie- en afdelingswerk. Dit heeft in het verslagjaar reeds belangrijke resultaten opgeleverd. Dit waren zo enkele grepen uit de hier binnengekomen jaarverslagen, waaruit wel weer blijkt dat er in 1956 heel wat werk is verzet.

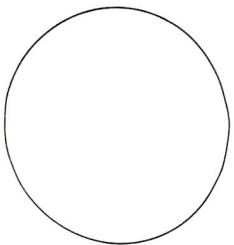
HUMANITAS

*Vereniging voor Maatschappelijk Werk
op Humanistische Grondslag*

*Stichting
Kindertehuizen van Humanitas*

*J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam
postgiro 582000*

Kan ongefrankeerd
worden verzonden

ANTWOORDKAART

MAGTIGING 4927

AMSTERDAM-Z.

HUMANITAS

J. W. Brouwersstraat 16
Amsterdam

GELUK *is voor geld
te koop!*

Vijf jaar ontfermt Humanitas zich over kinderen die de zorgen van hun ouders moeten ontberen. Dat gebeurt in het Kinderhuis „Ellinchem”, dat gebeurt in de vele pleeggezinnen waar wij voor „onze kinderen” een goed tehuis hebben gevonden. In 1952 zijn we daarmee begonnen: met één kinderhuis, met één voogdijpupil. Bij dat ene kinderhuis is het gebleven, het aantal pupillen in pleeggezinnen is in die vijf jaar aanmerkelijk toegenomen.

Maar bij dat ene kinderhuis kan het niet blijven, en ook moeten we bereid zijn de zorgen voor de opvoeding van meerdere kinderen op ons te nemen.

Dat moet! Maar of het ook kan?

Het antwoord op deze klemmende en ook wel een beetje beklemmende vraag, kunt u geven. Want in dit uitzonderlijke geval is geluk nu eens wel voor geld te koop.

Als wij namelijk over meer geld beschikken, dan zijn we er niet alleen zeker van dat we ons werk in stand kunnen houden, maar dan behoeven we ons ook niet langer elk ogenblik opnieuw af te vragen of het wel verantwoord is de zorgen voor

een nieuw pleegkind op ons te nemen. Ook kunnen dan de plannen voor een tweede kinderhuis worden uitgevoerd.

Beantwoordt u daarom de vraag „of het kan” op de enige wijze die werkelijk afdoende is, namelijk door ons op de aangehechte antwoordkaart te berichten wat u voor die „geluks-aankoop” jaarlijks kunt missen.

Zelden zult u de gelegenheid hebben gehad uw geld beter te besteden.

Mr. Dr. J. IN 'T VELD,
voorzitter van „Humanitas”

Mr. M. KNAP,
waarnemend voorzitter van de
Stichting Kindertehuizen

ANTWOORDKAART

Hierdoor deel ik u mede, dat ik tot wederopzegging jaarlijks een bijdrage zal verlenen ten behoeve van het kinderbeschermingswerk van Humanitas ten bedrage van f

Dit bedrag zal ik:

op uw girorekening nr. 582.000 overmaken *)
per postwissel voldoen.)*

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Datum:

Handtekening:

*) S.v.p. doorhalen wat niet van toepassing is.